

Zdzisław Kaszewski

Sierpów, st. 1, gm. Ozorków, woj.
łódzkie, AZP 61-49/10

Informator Archeologiczny : badania 25, 36-37

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

z materiałem z pobliskiej osady grupy południowo-wschodniej kultury iwieńskiej w Rybinach 14 (BA₂ — BB₁ w chronologii P. Reineckego).

Dokumentacja i materiały przechowywane są w Zakładzie Prahistorii Polski Instytutu Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

Sierpów, st. 1
gm. Ozorków woj. łódzkie
AZP 61-49/10

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi.

Badania prowadził Zdzisław Kaszewski. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi. Cmentarzysko wielokulturowe od II okresu epoki brązu po wczesny okres lateński włącznie (1200–200 p. n. e.).

Badania były kontynuacją prac wykopaliskowych prowadzonych w l. 1931, 1947, 1989–1991.

Stanowisko to znajduje się na wzniesieniu porośniętym wysokopiennym lasem w odległości 900 m na północ od wsi Sierpów i 300 m² na zachód od toru kolejowego Łódź–Gdynia. Przebadano obszar o powierzchni 325 m, na którym odkryto 67 grobów ciałopalnych o zróżnicowanej chronologii.

Grób nr 452 należy do kultury trzcinieckiej i jest datowany na II okres epoki brązu.

Groby nr 508 i 510 przypadają na wczesną fazę III okresu epoki brązu i należą do grupy konstantynowskiej kultury łużyckiej.

Groby popielnicowe nr 478 i 499 oraz groby jamowe nr: 457, 459, 461, 463, 470, 472, 473, 477, 479, 487, 488, 490, 501, 502, 503, 504, 505 reprezentują środkowopolską grupę kultury łużyckiej i ich chronologia przypada na drugą połowę III okresu epoki brązu.

Z przełomu III–IV okresu epoki brązu pochodzą groby popielnicowe nr: 436, 439, 442, 444, 445, 446, 449, 450, 451, 454, 458, 460, 465, 467, 474, 475, 482, 485, 495, 496, 497, 498 oraz groby jamowe nr: 433, 434, 441, 443, 448, 464, 471, 480, 491, 492, 506, 507, mające cechy wyżej wymienionej kultury. Groby popielnicowe nr: 438, 440, 447, 455, 456, 462, 467, 476, 483, 484, 486, 493, 494, 509 oraz groby jamowe nr 435 i 466 datowane są na podstawie kształtu naczyń i występującego na ich powierzchni ornamentu na IV okres epoki brązu. Inwentarz grobowy reprezentuje ceramika typowa dla środkowopolskiej grupy kultury łużyckiej.

Grób popielnicowy nr: 481 był wyposażony w naczynia typowe dla wschodniowielkopolskiej grupy kultury łużyckiej, można więc datować go na V okres epoki brązu.

Z okresu halsztackiego D pochodzi grób nr 469 z inwentarzem kultury łużyckiej.

Groby kultury łużyckiej występowały w 70% pod brukiem kamiennym (częściowo uszkodzonym). Wyposażenie ich stanowiła głównie ceramika (od 1 do 6 naczyń), tylko w grobie popielnicowym nr 468 między przepalonymi szczątkami ludzkimi odkryto spiralną zawieszkę z cienkiego okrągłego drutu.

Większość pochówków stanowią groby popielnicowe — odkryto ich łącznie 41. Wyposażonych w jedną popielnicę było 35 grobów, natomiast groby nr: 449, 454, 460, 465, 475 miały po dwie popielnice. Popielnice w obu odmianach grobów usytuowane były w centrum jamy grobowej, przystawki były umieszczane wokół popielnic lub włożone do ich wnętrza nad przepalone szczątki ludzkie.

Groby zaliczone do grupy konstantynowskiej kultury łużyckiej występowały na gł. 80–100 cm, miały prostokątne obwarowania zbudowane z jednego rzędu kamieni narzutowych oraz dna wyłożone płaskimi płytami kamiennymi. W ich wnętrzu odkryto duże fragm. celowo rozbitych naczyń oraz szczątki słabo przepalonych szkieletów ludzkich należących do kilku różnych osobników.

W czasie eksploatacji cmentarzyska w warstwach kulturowych znaleziono kilkadziesiąt fragm. naczyń typowych dla późnej fazy kultury trzcinieckiej.

Ponadto, aby ustalić zasięg tego obiektu osadniczego, wykonano 115 odwiertów sondazowych, w których odkryto fragm. naczyń o różnej przynależności kulturowej. Osiągnięte wyniki wierceń pozwoliły stwierdzić, że stanowisko to było użytkowane od późnej epoki kamienia po wczesny okres średniowieczny.

**Słonowice, st. „G”
gm. Kazimierza Wielka, woj.
kieleckie
AZP 98-61/38**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Archeologii Małopolski Pracownia Archeologiczna w Igołomi

Badania prowadził dr Krzysztof Tunia. Finansowane przez Instytut Historii Kultury Materialnej PAN. Dziesiąty sezon badań. Neolityczny system fortyfikacji, osada kultury trzcinieckiej.

Celem badań wykopaliskowych w 1991 r. było rozpoznanie przebiegu i charakteru umocnień kompleksu obronnego kultury pucharów lejkowatych w obrębie jego północnej partii. Realizacji tego zamiaru służył wykop o powierzchni 3,5 ara, tak usytuowany, aby w jego obrębie istniała największa szansa natrafienia na hipotetyczne rowy (rów?) otaczające od północy centrum założenia obronnego. Niestety na terenie objętym zasięgiem wykopu nie natrafiono na żadne pozostałości konstrukcji neolitycznych ani żadne materiały ruchome z tego przedziału chronologicznego.

W obrębie wykopu — noszącego kolejny nr XX — bogato reprezentowany był natomiast materiał z następnej fazy zasiedlenia terenu stanowiska — kultury trzcinieckiej. Natrafiono na 27 obiektów w postaci tzw. jam zasobowych, sięgających gł. od 1,2 do 2,5 m od powierzchni ziemi, olbrzymią ilość ceramiki, kości zwierzęcych, kamieni, polepy oraz sporo wyrobów kościanych, kamiennych, a także kilka drobnych przedmiotów brązowych. Uwagę zwraca pochówek mężczyzny na dnie jednej z jam.

W sąsiedztwie wykopu nr XX, na południowym stoku cypla wyżyny lessowej, w obrębie której leży stanowisko, założono niewielki wykop o powierzchni 1 ara — nr XIX. Natrafiono tam na 8 obiektów kultury trzcinieckiej, z których szczególną uwagę zwraca obiekt 1. Jest on okrągłą w rzucie poziomym, nieckowatą w profilu jamą, wypełnioną bardzo dużą ilością żużla, wśród którego natrafiono na fragm. polepy, ceramiki i ciężarków tkackich. W nawiązaniu do sytuacji w obrębie przyległej do wykopu XIX części wykopu XVII, gdzie natrafiono na pozostałości pieca, szeregu skupień polepy oraz dużą ilość ceramiki, wydaje się, iż zlokalizowano tu pozostałości kompleksu mieszkalno-produkcyjnego (?) w obrębie osady trzcinieckiej.

Materiały znajdują się w zbiorach Pracowni Archeologicznej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Igołomi.

Badania będą kontynuowane.

**Toruń-Grębocin
AZP 39-45/—**

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika
Instytut Archeologii i Etnologii w Toruniu

Badania prowadził A. Bokinieć. Osada wczesnego okresu brązu (kultura iwieńska).

*Literatura: *Badania archeologiczne Ośrodka Toruńskiego...*, s. 57-61.